

MELKPRIJSVERGELIJKING SEPTEMBER 2008

(Voor standaardmelk (1) en volgens de uitbetalingssystemen van de zuivelondernemingen; alle bedragen in euro / 100kg)

Bedrijf		kwaliteits- toeslag	kwantum- toeslag	seizoens- toeslag	MELKPRIJS deze maand	meest recente nabetaling	Voortschr. gem. laatste 12 maanden (4)
Milcobel	BE	0,73	1,37		29,56	0,37	36,70
Humana Milchunion eG	DE				35,75	-0,22	37,01
Nordmilch	DE		0,15		31,79	-0,17	34,51
Arla Foods	DK	0,68		3,38	37,62	1,42	37,69
Hämeenlinnan Osuusmeijeri	FI	2,14		12,94	46,48	3,88	43,38
Bongrain CLE (Basse Normandie)	FR	0,74			36,89	geen	36,18
Danone (Pas de Calais)	FR	0,58			39,06	geen	37,37
Lactalis (Pays de la Loire)	FR				36,41	geen	35,96
Sodiaal	FR				38,41	geen	35,76
Dairy Crest (Davidstow)	GB	-0,24	0,37	1,83	35,60	0,00	33,46
First Milk	GB	0,61	2,28		33,60	0,00	31,83
Glanbia	IE				29,54	0,00	35,72
Kerry	IE				31,83	geen	34,37
Campina	NL	0,05	0,75	3,60	35,80	1,20	37,59
Friesland Foods	NL	0,04		3,70	35,40	1,86	38,05
GEMIDDELDE MELKPRIJZEN (2)					35,58		36,37
Alois Müller	DE	0,51			34,04	0,24	37,75
DOC Kaas	NL	0,05	0,27	0,85	29,91	2,48	36,98
New Zealand (5)	NZ				23,57	0,00	30,04
United States of America (3)	US	0,14			28,31	geen	30,01

Voetnoten:

- (1) Alle bedragen excl. BTW uitbetaald aan de veehouder en uitgaande van om de andere dag ophalen.
Prijs per 100 kg standaard melk met 4,2% vet, 3,4% eiwit, 500.000 kg per jaar, kiemgetal van 24.999 en een celgetal van 249.999 per ml.
- (2) Rekenkundig gemiddelde.
- (3) Class III prijs gestandaardiseerd voor 4,2% vet, 3,4% eiwit en een celgetal van 249.999 per ml.
- (4) Inclusief de meest recente nabetaling.
- (5) Gebaseerd op de seizoensverwachting (Fonterra), gestandaardiseerd voor 4,2% vet en 3,4% eiwit.

OPMERKINGEN BIJ MELKPRIJSVERGELIJKING SEPTEMBER 2008

MELKPRIJZEN

Gemiddeld zijn de berekende voorschotmelkprijzen in september 2008 € **35,58** per 100 kg standaardmelk. Vergeleken met dezelfde maand vorig jaar ligt dit gemiddelde voor het eerst sinds maart 2007 weer **onder** het niveau van vorig jaar, namelijk met € 0,12 oftewel min 0,3%.

Ook ten opzichte van augustus valt de gemiddelde melkprijs iets lager uit. Het totale beeld is echter divers.

Opvallend zijn de grote verschillen in de ontwikkeling van de melkprijzen. De melkprijs van DOC Kaas ligt € 11,40 lager dan vorig jaar, terwijl het Finse Hämeenlinnan Osuusmeijeri € 9,71 per 100 kg méér betaalt dan in september 2007. Finse melkveehouders profiteren blijkbaar nog steeds van een melktekort, waardoor de melkprijzen maandelijks blijven stijgen.

Ook de melkprijzen van Arla en de Franse en Britse zuivelondernemingen liggen in september 2008 nog hoger dan vorig jaar. Wel heeft Arla vanaf 22 september de melkprijs verlaagd, waardoor het verschil ten opzichte van dezelfde maand vorig jaar afneemt van € 6,42 naar € 0,79 in oktober.

De Franse melkprijzen liggen overeenkomstig de nationale aanbevelingen in het 3^e kwartaal van 2008 nog bijna zo'n € 5 per 100 kg hoger dan vorig jaar. Door de gehanteerde systematiek volgen de melkprijzen vertraagd de hogere opbrengsten van zuivelproducten en is sprake is van een najleffect.

Zowel Dairy Crest als First Milk hebben de melkprijzen in september met 1 pence per liter verhoogd. Het verschil met vorig jaar is "slechts" € 2,19 respectievelijk € 2,97 per 100 kg standaardmelk door de waardedaling van het Britse Pond. Uitgedrukt in nationale valuta ontvangen de Britse melkveehouders ruim 20% meer ten opzichte van vorig jaar. Desondanks is de melkproductie in het Verenigd Koninkrijk dit jaar opnieuw gedaald.

De berekende melkprijzen van DOC Kaas en Milcobel zijn het meest gedaald ten opzichte van vorig jaar met € 11,40 respectievelijk 11,01 per 100 kg. Hierbij moet opgemerkt worden, dat deze bedrijven in 2007 na het Finse Hämeenlinnan Osuusmeijeri in 2007 de hoogste melkprijzen hebben uitbetaald.

Na deze beide ondernemingen dalen de Ierse melkprijzen het meest met € 8,81 (Glanbia) en € 6,97 (Kerry). Ook de melkprijs van het Duitse Alois Muller is fors gedaald met € 7,43.

De melkprijzen van de (overige) Nederlandse en Duitse ondernemingen Friesland Foods, Campina en Nordmilch zijn gedaald met € 3,24 respectievelijk 4,52 en 4,95 per 100 kg. De berekende prijsdaling van Humana is vooralsnog € 2,48. Dit verschil

kan kleiner worden als Humana net als vorig jaar een tussentijds nabetaling doet van € 0,65 per 100 kg.

Bij een toenemend aanbod en een achterblijvende vraag heeft de zuivelmarkt nog steeds te kampen met prijsdruk. Ook het markt sentiment drukt op de prijzen.

De economische vooruitzichten lijken niet al te rooskleurig tegen de achtergrond van de voortwoekerende krediet crisis. De gevolgen hiervan zullen naar verwachting een grote wissel trekken op de economische groei voor de komende tijd en kunnen de vraag naar consumptie goederen verder doen afnemen. Daarnaast hebben de hoge prijzen van vorig seizoen zowel de globale consumenten vraag aangetast als wel de productie wereldwijd gestimuleerd.

De stemming bij kopers blijft vooralsnog overwegend afwachtend, waardoor de mogelijkheid bestaat dat de prijzen verder wegzakken alvorens vraag en aanbod weer met elkaar in evenwicht komen.

• **Nederland en België**

Bij Friesland Foods is met ingang van 1 september 2008 de voorschot melkprijs verlaagd. De vetprijs is met € 0,01 verlaagd tot € 2,94 en de eiwitprijs met € 0,12 tot € 6,68.

Ten opzichte van oktober vorig jaar ligt de voorschotprijs van Friesland Foods € 3,24 per 100 kg lager. Inmiddels is bekend geworden dat voor oktober de voorschotprijs iets is verhoogd t.o.v. september, maar vergeleken met oktober 2007 € 8,65 lager uitkomt.

Bij Campina is in september de voorschot melkprijs eveneens lager. Dit komt door een aanpassing van eiwit prijs. Deze werd verlaagd met € 0,19 tot € 7,45 De vetprijs bleef ongewijzigd.

Ten opzichte van vorig jaar ligt de berekende voorschotprijs van Campina € 4,52 per 100 kg lager.

Het Belgische zuivelbedrijf Milcobel verlaagde haar voorschotprijs voor melk met € 1,05 naar 29,56 euro per 100 kilo standaard melk ten opzichte van augustus. Het zuivelbedrijf verlaagde voor september de vetprijs met € 0,0998 tot € 2,5944 per kg en de eiwitprijs met € 0,1855 tot € 4,8183 per kg.

Ten opzichte van vorig jaar ligt de voorschotprijs van Milcobel reeds € 11,01 per 100 kg lager.

• **Duitsland**

In Duitsland heeft Humana de basisprijs in september onveranderd vastgesteld op €35, terwijl Nordmilch de basisprijs met € 1 verlaagde naar € 31. Hierdoor ligt de voorschotmelkprijs van Humana en die van Nordmilch deze maand € 2,48 respectievelijk € 4,95 onder het niveau van vorig jaar.

• **Frankrijk**

Sinds begin dit jaar heeft de Franse mededingingsautoriteit DGCCRF een verbod doen uitgaan om landelijk afspraken te maken over de te vergoeden melk prijs. Zoals bekend worden in de Franse zuivelsector al vanaf 1997 in de CNIEL, een

overlegorgaan van melkveehouders, zuivelondernemingen en afnemers, voor elk kwartaal onderling afspraken gemaakt over eventuele verhoging of verlaging van de melkprijs.

Voor het tweede kwartaal was nog een verhoging overeengekomen van € 63,80 per 1.000 liter. Voor het derde kwartaal is voorlopig sprake van een verhoging van € 49.

Op dit moment beraadt men zich nog op de nieuwe situatie.

Ten opzichte van vorig jaar ligt de voorschotprijs van de 4 Franse bedrijven gemiddeld nog tussen € 4,90 en € 5,70 per 100 kg hoger.

• Verenigd Koninkrijk, Ierland

Bij de Ierse zuivelbedrijf Kerry zijn voor september geen wijzigingen doorgevoerd. Wel bij Glanbia dat de standaard melkprijs met € 3/100 kg verlaagde tot € 27. Ten opzichte van dezelfde maand vorig jaar liggen de melkprijzen van genoemde bedrijven € 6,97 resp. € 8,81 lager.

Bij de Engelse zuivelbedrijven Dairy Crest en First Milk is de melkprijs voor september met 1 pence per liter verhoogd naar resp. 27,42 ppl en 26,58 ppl. Ten opzichte van vorig jaar ligt de voorschotprijs van beide bedrijven ca € 2,19 resp. € 2,97 per 100 kg hoger.

• Scandinavië

Arla Foods heeft haar melkprijs in september verlaagd. Standaard melkprijs kwam uit op € 37,62 (= min € 0,90 tov augustus jl). De afstand met vorig jaar bedraagt nog plus € 6,42

Bij het Finse Hameenlinnan Osuusmeijeri kwam de standaard melkprijs in september uit op € 46,48 (+ € 1,94 meer dan in augustus jl). Ten opzichte van vorig jaar werd € 9,71 meer uitbetaald. Finse melkveehouders profiteren van een melktekort in de regio, waardoor de melkprijzen maandelijks blijven stijgen.

• Oceanië

Fonterra Co-operative heeft de definitieve melkprijs voor het seizoen 2007/08 (eindigende op 31 mei 2008) bekendgemaakt. Deze bedraagt NZ\$ 7,90 per kilogram melkdroge stof (=± **€ 30,70/100 kg melk**) (tegen NZ\$ 4,46 voor 2006/07).

Vergeleken met de prognose die aan het begin van het seizoen werd gedaan van NZ\$ 5,53 betekent dit een verhoging van 237 NZ dollarcent. De definitieve melkprijs bestaat een basisprijscomponent van \$ 7,59 en een toegevoegde waarde component van 31 cent.

Onlangs deelde Fonterra de prognose m.b.t. de melkprijs voor het seizoen 2008/09 mede. Deze werd verlaagd van NZ \$ 7.00 per kg melkdroge stof in mei jl naar NZ \$ 6,60 nu (=± **€ 25,65/100 kg melk***). Deze verlaging wordt volledig verwerkt in de basisprijscomponent, welke uitkomt op NZ\$ 6.25, terwijl de

* met 8,3% melkdroge stof

toegevoegde waarde component ongewijzigd blijft op NZ\$ 0.35. De verlaging is het gevolg van de prijsdaling van zuivelgrondstoffen op de wereldmarkt, die sinds kort is ingezet.

Naarmate het seizoen vordert neemt de melkproductie in Oceania verder toe. De meeste bronnen voorspellen voor Nieuw Zeeland een productie stijging van 6-7% t.o.v. het vorige seizoen, terwijl de Australische melkproductie ca 1% hoger wordt ingeschat. Over de eerste 2 maanden (juli en augustus) van het productie seizoen in Australië ligt de melkaanvoer ca 3,6% hoger dan 1 jaar geleden.

• Verenigde Staten

Voor september wordt de melkproductie in totaal geschat op 15,1 miljard lbs (= 6,85 miljoen ton), ruim 1,7% meer dan in september 2007. De gemiddelde productie per koe bedroeg die maand 1,652 lbs (= 750 kg), hetgeen iets hoger is dan een jaar geleden. Het aantal melkkoeien is de laatste 2 maanden iets aan het dalen en bedroeg 8,46 miljoen stuks oftewel ca 118000 stuks meer (+ 1,6%) dan in september 2007, maar 8000 stuks minder dan in augustus jl.

Rekening houdend met de invloed van het lopende CWT opkoopprogramma ligt de melkproductie in het eerste helft van 2008 ca 1% boven dezelfde periode vorig jaar terwijl de totale jaarproductie wordt geschat op een plus van ca 2%. Buitenlandse vraag en exportgroei zijn de belangrijkste factoren die hebben bijgedragen aan de recente hoge Amerikaanse zuivelprijzen. Echter sommige lagen al boven het huidige prijsniveau op de wereldmarkt. Gezien het niet onaanzienlijke deel van de melkproductie (11,5% in de eerste 7 maanden van 2008) dat momenteel voor de export is bestemd, kunnen zuivelproducenten en verwerkers het zich niet permitteren overzeese markten te verliezen. Vroeg of laat zullen de prijzen op de Amerikaanse markt dalen teneinde de export veilig te stellen. Ook een mogelijk hogere dollar kan de internationale in US dollar uitgedrukte prijzen onder druk zetten, waardoor dit automatisch zal doorwerken naar het Amerikaanse prijsniveau. De eerste contouren van deze ontwikkeling zijn al zichtbaar.

De laatste weken is het markt beeld snel aan het veranderen. De melkproductie groeit de komende maanden nog maar met ca 1% als gevolg van de lagere netto opbrengst voor de melkvee houder. De voederkosten zijn historisch gezien nog steeds erg hoog. De vraag naar zuivel voor export is al licht dalende en deze trend kan zich verder voorzetten in 2009. Dus hoewel de melkproductie weliswaar afneemt, daalt de vraag nog sneller. Bovendien zal het snel verslechterende economische klimaat de interne consumptie van zuivelproducten verder verminderen. Hierdoor zullen de prijzen op de zuivelmarkt verder onder druk komen.

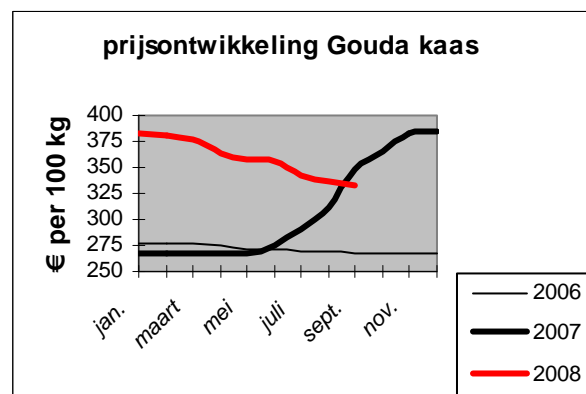
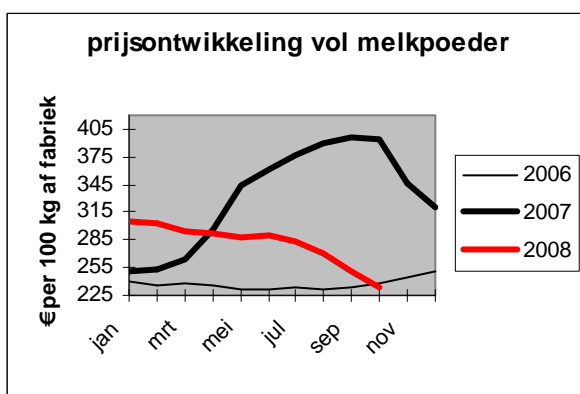
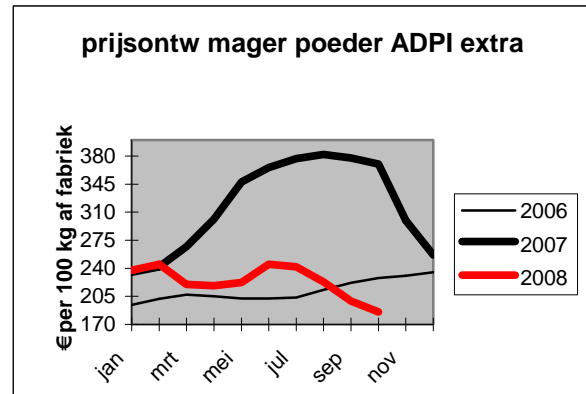
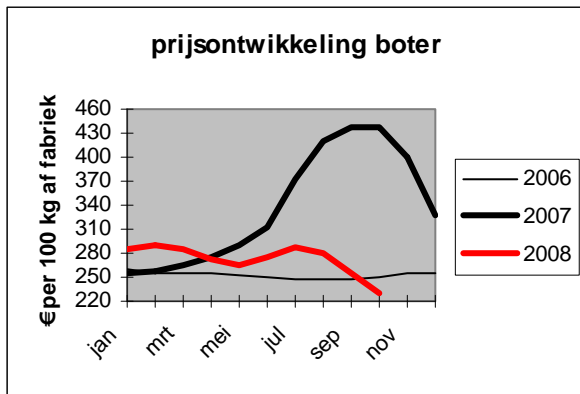
De boterprijs bevindt zich half oktober nog rond een niveau van ruim \$1.70 per pound (**= \$ 3750/ton**), terwijl de prijzen van melkpoeder en weipoeder een zwakkere ontwikkeling zien. Mager melkpoederprijs beweegt zich nabij \$1.00 per pound (**=± \$ 2200/ton**) en de weipoeder binnen de \$0.1900 tot \$0.2000 per pound. (**=± \$ 430/ton**). Er is onlangs voor het eerst na 2 jaar weer mager poeder in interventie gebracht tegen \$0,80 per pound (**=± \$ 1764/ton**) De kaasrijzen zijn de laatste weken wat minder volatiel. De Cheddar prijs (40-pound block) was half oktober rond \$1,80 per pound (**=± \$ 3965/ton**). Daar staat tegenover dat de kaassector dicht tegen zijn productielimiet aan

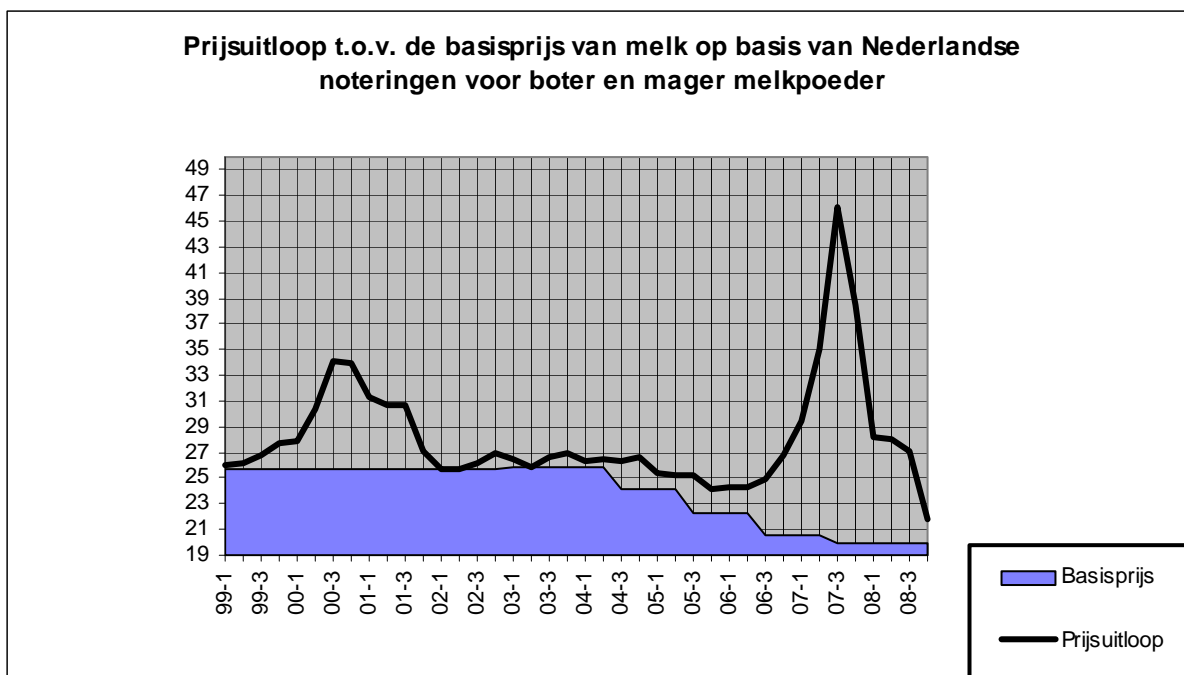
zit, waardoor de verdere groei van het productie aanbod afneemt. Tegen deze achtergrond gaat men er vanuit dat de kaasprijzen niet veel zullen verzwakken.

MARKTSITUATIE

€ per 100 kg

Noteringen Nederland				
	1 januari 2008	29 oktober 2008	index	trend
Boter	280	219	78,2	↓
Vol melkpoeder	310	225	72,6	↓
Mager melkpoeder	238	175	73,5	↓
Weipoeder	57	38	66,7	→
Gouda kaas	± 385	± 330	85,7	↓

Huidige ontwikkeling

In Nederland is van januari t/m augustus 2008 ruim 7342,9 miljoen kg melk afgeleverd aan fabrieken. Dat is 1,9% meer dan in dezelfde periode vorig jaar. Het gemiddelde vetgehalte over de geleverde hoeveelheid kwam uit op 4,35% en was daarmee 0,02% hoger dan vorig jaar. Het eiwitgehalte was met 3,47% gelijk aan vorig jaar.

De melkaanvoer in de totale EU-25 over de periode januari t/m juni 2008 was ca 1,3% hoger dan in dezelfde periode van het vorige jaar.

Het algemene beeld op de markt voor zuivelgrondstoffen is de laatste tijd verder verslechterd. Kenmerkend zijn de sinds de zomer continue dalende prijzen van melkpoeder, boter en met name folie kaas.

Bij een toenemend aanbod, resulterend in olopende voorraden en een achterblijvende vraag heeft de zuivelmarkt nog steeds te kampen met aanhoudende prijsdruk. Ook het huidige negatieve markt sentiment drukt op de prijzen. De economische vooruitzichten lijken niet al te rooskleurig tegen de achtergrond van de voortwoekerende financiële crisis. De gevolgen hiervan zullen naar verwachting een grote wissel trekken op de economische groei voor de komende tijd en kunnen de vraag naar consumptie goederen verder doen afnemen.

De stemming bij afnemers blijft onder de huidige onzekere marktomstandigheden voorsnog overwegend afwachtend.

Zowel de wereldmarktprijzen als de interne EU prijzen hebben zich in snel tempo aangepast aan de gewijzigde vraag en aanbod verhoudingen in de markt. Zo steeg de melkproductie in de EU en USA dit jaar tot nu toe met 1,3% en 2,3%. Ook de grote Zuid Amerikaanse landen late robuuste groeicijfers zien, terwijl de productie in Oceanie zich na de terugval van vorig jaar sterk lijkt te herstellen en voor het komende seizoen naar aller waarschijnlijkheid een forse toename zal laten zien. Daar staat tegenover dat de vraag dit jaar aanzienlijk lager uitvalt. De huidige boter en mager melkpoeder prijs bevindt zich momenteel ca 47% resp. 52% beneden het hoogste niveau van vorig jaar en is zelfs gedaald tot onder niveaus vergelijkbaar met die in 2006 in de aanloop naar de hausse van 2007.

Lichtpuntje vormt echter de recente opleving van de US dollar, welke tezamen met het duidelijk lagere prijsniveau de EU-concurrentie positie op de wereldmarkt enigszins kan verbeteren.